

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียน
กับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม

● พิศมัย อินทรจีน

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

The Relationship Between School Climate and the Effectiveness of Schools Under Mueang Nakhon Phanom Province

พิศมัย อินทรชื่น¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบบรรยากาศของโรงเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 157 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถามบรรยากาศของโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24 - 0.91 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.52 - 0.85 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐานที่ (T-score) การทดสอบที (t - test) การทดสอบเอฟ (F - test) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1)บรรยากาศในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมมีลักษณะแบบเปิด 2)ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก 3)ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4)ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5)ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6)ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน 7)บรรยากาศโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม

ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญหา'สถิติที่ระดับ .01 8) ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาบรรยากาศโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมไว้ด้วย ด้านบรรยากาศมี 4 มิติ คือ มิติห่วงเหิน มิติมุ่งผลงาน มิติแบบอย่าง และมิติกฎาปธานี และประสิทธิผลของโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนามี 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเจตคตินักเรียน

Abstract

The purpose of this research was to investigate schools climate, the effectiveness of schools and the relationship between schools climate and the effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province. Samples used in the research consisted of 157 school administrators, teachers and basic education committees in academic year 2009. Five levels of rating scale questionnaires were used to collect data. Schools climate discrimination power ranged between 0.24 - 0.91 and the reliability coefficient was 0.92 whereas the effectiveness of schools discrimination power ranged between 0.52-0.85 and the reliability coefficient was 0.94. The collected data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, T-scores, t-test for independent samples, F-test and Pearson's Product Moment Correlation. The findings of this study were as follows : 1) The schools climate under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province was the open climate. 2) The effectiveness of the schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province, as a whole, was at the high level. 3) The climate of the schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province, as perceived by the school administrators, teachers and basic education committees, as a whole, was not significantly different. 4) The effectiveness of the schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province, as perceived by the school administrators, teachers and basic education committees, as a whole, was not significantly different. 5) The climate of the schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province, as perceived by the school administrators and teachers who had different working experiences, as a whole, was significantly different at the .01 level. 6) The effectiveness of the schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality, Nakhon Phanom Province, as perceived by the school administrators and teachers who had different working experiences, as a whole, was not significantly different. 7) The climate of the schools obtaining the relationship with the effectiveness of the schools was significantly positive at the .01 level. 8) The researcher was also proposed the guidelines to develop schools climate in production emphasis aloofness trust and consideration aspect and schools effectiveness in students attitudes development aspect.

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษา ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านต่างๆ หลายประการ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านนโยบายโรงเรียน ด้านบุคลากรตลอดจนด้านบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดต้องประกอบกันอย่างเหมาะสมมีความสมดุลและพอดีจึงจะทำให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศของโรงเรียนนับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน “บรรยากาศองค์การ” มีอิทธิพลเหนือบุคคลและกลุ่มบุคคลและมีผลต่อการปฏิบัติงานขององค์การ บรรยากาศองค์การที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดประสิทธิผลแตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากมีอิทธิพลต่อการสร้างความพึงพอใจของบุคคล ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001 : 189) กล่าวเพิ่มเติมว่าบรรยากาศองค์การเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อองค์การ และสมาชิกขององค์การและมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงาน และมีบทบาทต่อประสิทธิผลขององค์การ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสนใจและควรสร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นที่ยอมรับเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในองค์การอีกด้วย

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของฮัลปีนและครีฟท์ และประสิทธิผลของโรงเรียนใช้แนวคิดของฮอยและมิสเกล ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบรรยากาศโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแบบบรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

6. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

7. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

8. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในพัฒนาบรรยากาศโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

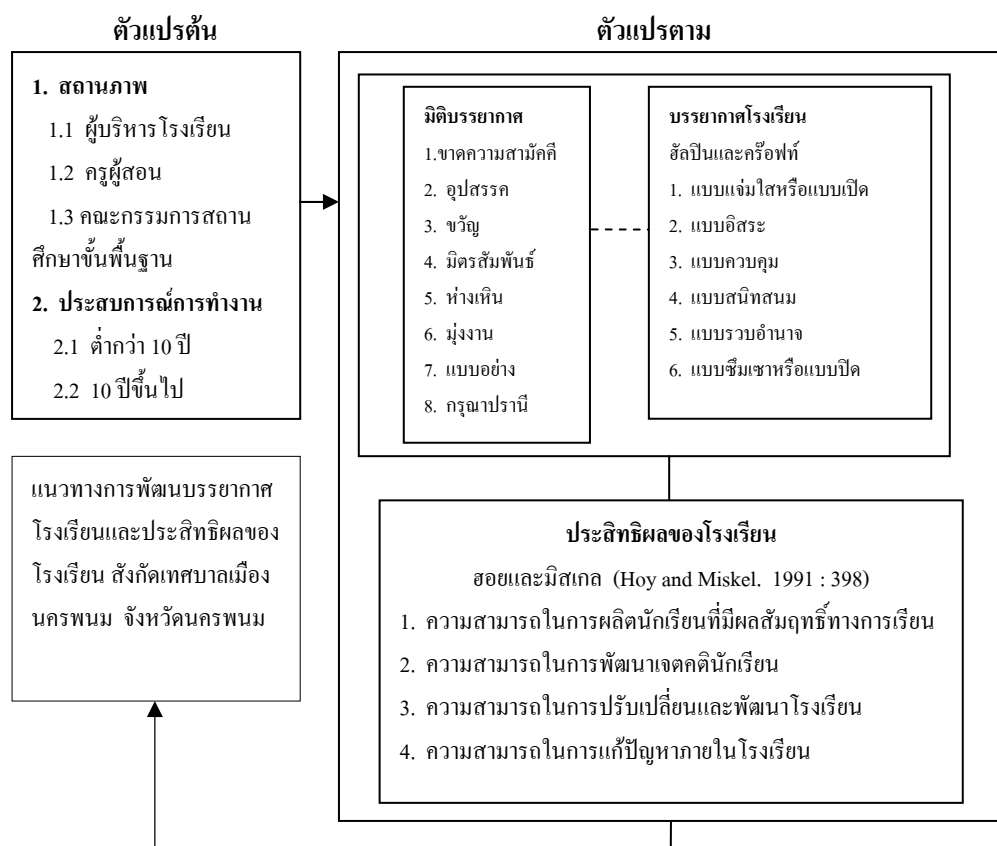
1. บรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นแบบเปิด
2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก
3. บรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกัน
4. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกัน
5. บรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน
6. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน
7. บรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

บรรยากาศโรงเรียนได้อาศัยแนวคิดของฮัลพินและคร็อฟท์ (Halpin and Croft. 1966 : 133 - 152) แบ่งเป็น 8 มิติ คือ มิติขาดความสามัคคี มิติอุปสรรค มิติขวัญ มิติสัมพันธ์ มิติห่างเหิน มิติมุ่งงาน มิติแบบอย่าง มิติกฎปรานี ซึ่งจะเป็พื้นฐานของบรรยากาศองค์การ 6 แบบ ประกอบด้วย 1)บรรยากาศองค์การแบบเข้มใสหรือแบบเปิด 2)บรรยากาศองค์การแบบอิสระ 3)บรรยากาศองค์การแบบควบคุม 4)บรรยากาศองค์การแบบสนิทสนม 5)บรรยากาศองค์การแบบรวบอำนาจ และ 6)บรรยากาศองค์การแบบเข้มเขหรือแบบปิด

ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ใช้แนวคิดของ ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel. 1991 : 398) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1)ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2)ความสามารถ

ในการพัฒนาเจตคตินักเรียน 3)ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ4)ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 263 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 157 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 สอบถามบรรยากาศในโรงเรียน 6 แบบ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24 – 0.91 และค่าความเชื่อมั่น 0.92 ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.52 – 0.85 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนกโดยหาค่าสหสัมพันธ์ รายข้อ (Item total correlation) และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐานที่ การทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน การทดสอบค่าเอฟ และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

บรรยากาศในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีลักษณะแบบเปิด ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน บรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมที่พบว่าต้องหานโยบายพัฒนาประกอบด้วย มิติมุ่งผลงาน มิติห่วงใย และมิติแบบอย่าง มิติกรุณาปราณี สำหรับประสิทธิผลของโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาพัฒนาคือการพัฒนาเจตคตินักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. บรรยากาศของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีลักษณะแบบเปิด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันทำงานเป็นทีม เมื่อมีการประชุมก็ให้เกิดซึ่งกันและกัน ไม่ทำตัวเป็นอุปสรรคคัดค้านมติส่วนรวม ครูผู้สอนมีขวัญและกำลังใจดีในการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุขและเสียสละอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน พร้อมที่จะช่วยเหลือและให้บริการเพื่อนครูและนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายภาระงานให้ครูผู้สอนได้

ปฏิบัติโดยการแต่งตั้งและมีคำสั่งชัดเจน ผู้บริหารแสดงความมีน้ำใจต่อคณะครูโดยช่วยเหลืองานครูจนสำเร็จแม้จะเป็นเวลาเลิกเรียน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครู ให้อิสระในการปฏิบัติงานโดยมีการนิเทศกำกับติดตามช่วยเหลือสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสำเนียง วิลามาศ (2542 : บทคัดย่อ) งานวิจัยของมานพ ชันดิยะชัย (2544 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของจิระวุฒิ ศรีสร้อย (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าบรรยากาศโรงเรียนมีลักษณะแบบเปิด

2. ประสิทธิภาพโดยรวมของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเทศบาลทุกแห่งในปัจจุบันได้รับการพัฒนายกระดับคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกประการหนึ่งคือ โรงเรียนสังกัดเทศบาลต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการประเมินหลายประเภท เช่น โรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนดีเด่นท้องถิ่น โรงเรียนในฝัน การแข่งขันทางวิชาการท้องถิ่น การแข่งขันเด็กดาวท้องถิ่น การประเมินนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จากเหตุดังกล่าวทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเอง มีการเข้ารับการอบรมประชุมสัมมนาศึกษาดูงานในด้านการบริหารจัดการ ทำให้ผู้บริหารมีทักษะในการทำงานมากขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ มีการประสานงานกับชุมชนและรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการระดมสรรพกำลังในทุกๆ ด้านทั้งความสามารถในการปรับเปลี่ยน การใช้นวัตกรรม การเร่งทำผลงานทางวิชาการทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงาน ส่งผลให้นักเรียนมีความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของจิระวุฒิ ศรีสร้อย (2551 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

3. บรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต้องมีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามสถานภาพของตน ผู้บริหารโรงเรียนแสดงตนเป็นแบบอย่างและแสดงความจริงใจแก่คณะครู ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำโครงการต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนช่วยสนับสนุนส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานกันตลอดเวลาทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้ปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่จะได้รับเชิญมาทำงานร่วมกันในโรงเรียนเป็นบางงานบางโครงการ ทำให้รับรู้พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนน้อย จึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ ชันดิยะชัย (2544 : บทคัดย่อ)

4. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองนครพนมดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานต่างๆ ตามภารกิจของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้น ครูผู้สอนได้นำแนวนโยบายไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น บุคลากรทุ่มเทเวลาในการทำงานประจำและงานสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาด้วยความมุ่งมั่นด้วยความสำนึกรับผิดชอบ ประกอบกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกชัย โอบำรุง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. บรรยาการโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปได้ผ่านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองมามาก ได้รับมอบหมายงานที่หลากหลายทั้งที่เป็นหัวหน้างานและปฏิบัติ มีความพร้อมที่จะให้บริการและอำนวยความสะดวกมากกว่าและมีความสนิทสนมกันมาก่อนจึงมีการยอมรับนับถือในตัวผู้บริหารมากกว่า สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของโรงเรียนและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระเบียบตลอดจนเข้าใจกฎเกณฑ์ในการทำงาน และหลักการบริหารได้ดี อีกทั้งยังปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมานาน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยาการโรงเรียนแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศवास นวดโอโล (2547 : บทคัดย่อ) งานวิจัยของ วรกาญญาพิไล แกระหัน (2549 : 187) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยาการองค์กรของโรงเรียนแตกต่างกัน

6. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี และมีความเข้าใจตรงกันว่า องค์กรประกอบประสิทธิภาพแต่ละด้านคือเป้าหมายสำคัญที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น และโรงเรียนจะต้องปรับตัวโดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการพัฒนาเจตคตินักเรียน ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคนร่วมมือร่วมใจกันตั้งแต่การกำหนดนโยบายโรงเรียน การทำแผนงานโครงการ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการอบรมคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังค่านิยม ประเพณีที่ดีงาม การปรับเปลี่ยน

พัฒนาการบริหารงาน การปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระวุฒิ ศรีสร้อย (2551 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของ สมกวิวัฒน์ ไชยพรม (2545:บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. บรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของบรรยากาศโรงเรียนในแต่ละมิติล้วนมีความสำคัญต่อการบริหารงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลทำให้นักเรียนและโรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาบรรยากาศโรงเรียนให้เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความจริงใจ มีความกรุณาปราณี มุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยและจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ และเสริมสร้างความสามัคคีในโรงเรียน เข้าใจปัญหาของครู มีความไว้วางใจครู สนับสนุนให้ครูก้าวหน้าและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม คณะครูปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายงานสำคัญให้ปฏิบัติทำให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับสูงและได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความผูกพันกับครู ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์ (2546 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของจิระวุฒิ ศรีสร้อย (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศโรงเรียนในมิติขาดความสามัคคีอยู่ในลำดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีความสัมพันธ์ที่ดี มีการประสานงานและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจึงควรรักษาบรรยากาศแห่งความสามัคคีไว้เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศโรงเรียนในมิติขวัญอยู่ในลำดับสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีกำลังใจ ดังนั้นผู้บริหารควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับคณะครูด้วยการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือครูในการปฏิบัติหน้าที่จนสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านอื่นๆ ในโรงเรียน เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาบรรยากาศโรงเรียนกับตัวแปรอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จิระวุฒิ ศรีสร้อย. (2551). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา)
- ปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. (อัคราณา).
- พิศวาส นวดโอ. (2547). บรรยากาศโรงเรียนและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (อัคราณา).
- มานพ ชันดิยะชัย. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศในองค์การโรงเรียนประถมศึกษาและ
ประสิทธิผลการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา).
- วรกัญญาพิไล แกะหั่น. (2549). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา).
- ศุภชัย โอบารุง. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพกับ
ประสิทธิผลในการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา).
- สมภวิวัฒน์ ไชยพรม. (2545). ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา).
- สำเนียง วิลามาศ. (2542). บรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. (อัคราณา).

Halpin, A.W. (1996). *Theory and Research in Administration*. New York : Macmillan Company.

- Hoy, Wayne K and Miskel, Cecil G. (1991). **Educational Administrations : Theory, Research and Practice**. 4th ed. Singapore : McGraw- Hill.
- _____. (2001). **Educational Administrations : Theory, Research and Practice**. 6th ed. Singapore : McGraw- Hill.